

ELEVØVELSER - INSPIRATION TIL UNDERVISEREN

ØVELSER

De nedenstående øvelser er en didaktisering over forskellige måder at arbejde med forforståelse, gruppearbejde og klassesdiskussioner på. Arbejdsformerne kan bruges på alle emner, og målet er at få så mange elever til at deltage aktivt som muligt.

Forforståelsesøvelser:

Før der arbejdes med det faglige stof, er det ofte en god ide at arbejde med elevernes forforståelse.

1. Eksempel: Forforståelses øvelse (15 min)

Denne øvelse kan bruges til alle 4 emner (klima, LGBT-rettigheder, velfærdsturisme og arbejdskraftens fri bevægelighed), hvor spørgsmålene bare skal rettes til.

Eksempel på emne: arbejdskraftens fri bevægelighed

Det vil være langt fra alle elever, der kender ordet "arbejdskraftens fri bevægelighed", og derfor kan det være godt at få eleverne til at tage stilling og måske også gøre dem opmærksomme på, at de kender noget til emnet. Der er en ja-side af lokalet og en nej-side i lokalet: Alle elever skal tage stilling og stille sig i den ende af klassen, som dækker deres svar. Underviseren får derved alle til at tage stilling og kan få flere i tale. Efter hvert spørgsmål kan man spørge ind til, hvorfor eleverne har placeret sig ved ja/nej, og på den måde får man hele holdet til at tage stilling, og mange stemmer kan blive hørt.

Spørgsmål:

- Kender du nogen, der bor i Danmark og arbejder i Sverige, Tyskland eller et tredje EU-land?
- Kender du nogen, der bor i Sverige, Tyskland eller et tredje EU-land og arbejder i Danmark?
- Kunne du tænke dig at arbejde uden for Danmarks grænser?
- Synes du, der arbejder mange fra Østeuropa i Danmark?

Bed eleverne om at blive stående, og lad dem finde sammen 4 og 4. Opgave: tænk på 3 grunde til, at man tager til Danmark og arbejder? Når de har fået et par minutter, kan underviseren høre et par bud og ved derefter, hvad vidensniveauet er på holdet.

2. Simpel forforståelsesøvelse (10 min.)

Fortæl kort om, hvad emnet er, og få eleverne til at brainstorme enten på tavlen eller på en padlet i 3-4 min. Tag fat på 3-4 ting fra brainstormen, før I går i gang med dagens emne.

Gruppeøvelser:

Når der er gruppeøvelser, er det selv i de mest velfungerende klasser godt at tage styringen på gruppeinddelingen. Det kan både være for at bryde de grupper, der altid bliver dannet, og for at styrke de faglige og sociale relationer i en klasse.

1. Det kan være tilfældigt, og her er målet, at eleverne ikke selv skal forhandle om, hvem der skal være sammen. Underviseren siger til eleverne, at de skal stille op i en række efter deres husnummer (den laveste først og den højeste til sidst), efter antal kilometer til skole, efter højde, efter fødselsdagsmåned og dato, alfabetisk efter efternavn eller efter, hvad tid de stod op/gik i seng. Mulighederne er mange, så øvelsen kan hurtigt varieres, og hver gang får eleverne også lige rørt sig lidt.

2. Dan grupperne, så de elever, der taler mest og mindst i et klasserum, er sammen. Det kan give en mulighed for, at elever, der ikke er de hurtigste til at få armen i vejret, tager et fagligt ansvar.
3. Hvis det skal være hurtigt, så brug dem, eleverne sidder i nærheden af. På den måde er det stadig underviseren, der danner rammen, men uden at bruge tid på en masse omrykning, hvis det er til et kortere gruppearbejde.

Ved opsamlingen kan underviseren også bestemme, hvem der skal svare på gruppens vegne, da alle er forberedte. Det kan være den med mest rødt på, kortest hår, højest, lavest eller andre tilfældige kriterier. På den måde er det ikke nødvendigvis den i en gruppe, der altid siger noget, der svarer.

Klassediskussioner:

Når der skal være klassediskussioner, er det ofte de samme, der siger noget. For at få flere stemmer i spil, skal der være nogle spilleregler for klassediskussionerne.

1. Del klassen op, så alle i højre side skal være imod, og alle i venstre side skal være for jeres diskussionsemne. Giv eleverne tid til at snakke sammen i 2-4 minutter, og begynd med et argument for. Du er værten i debatten, så du styrer, at der kan komme argumenter for og imod i en diskussion, hvor mange får ordet. Når det er tydeligt, at eleverne enten skal være for eller imod, er det nemmere for dem at påtage sig en rolle.
2. Uddel roller, så der kommer mange holdninger i spil. Hvis det var til temaet om arbejdskraftens fri bevægelighed, kunne det f.eks. bygges op, så en gruppe elever er østeuropæere, der arbejder i Danmark, en gruppe kan være arbejdsgiver, og en gruppe kan være en kontrollant. En gruppe kan forberede spørgsmål, der er imod arbejdskraftens fri bevægelighed, og den sidste gruppe kan forberede spørgsmål, der er for arbejdskraftens fri bevægelighed. På den måde er der nu 5 grupper, der skal bruge 10 minutter på at forberede argumenter. Efter de 10 minutter skal 1 elev fra hver af de 3 første grupper sætte sig op i et panel, og underviseren styrer ordet. Det er op til underviseren, om de alle skal have ordet en ad gangen med løbende spørgsmål fra klassen, eller om eleverne skal markere, når de vil have ordet.

FORSLAG TIL SKRIFTLIGE AFLEVERING TIL SAMFUNDSFAG PÅ A-NIVEAU

Der er i nedenstående foreslået tre opgaver. Disse opgaver kan laves inden for alle emner, og materialet til dette kan findes i de tilhørende faktaark. Alle opgavetyper kan trænes med afsæt i EU-materialet, så tag eventuelt tidligere eksamenssæt og erstat spørgsmålene med temaernes fokus.

1. Notatgenren

Skriv et notat til beskæftigelsesministeren om, hvordan han/hun i Ministerrådet får rejst Danmarks udfordring med de voksende SU-udgifter. Der skal være 3 forslag samt begrundelser til, hvordan EU vil give Danmark en undtagelse om udbetaling af SU. Til sidst skal der være en anbefaling.

2. Hypoteseopgave

Tag udgangspunkt i en af lektionens tabeller, og lad eleverne opstille 3 hypoteser, der skal begrundes. Det kan for eksempel være en tabel, der viser, hvor meget arbejdskraft fra andre lande, der kommer til Danmark, og en tabel, der viser, hvad Danmark økonomisk får ud af arbejdskraftens fri bevægelighed.

3. Diskussionsopgave:

Til hvert tema er der en perspektiverende video. Med udgangspunkt i videoen og det tilhørende faktakark skal eleverne diskutere, hvad der f.eks. taler for og imod, at EU går ind i diskussionen om såkaldte LGBT-ideologi-fri-zoner i Polen. I diskussionen skal eleverne anvende integrationsteorier.